

PEDAGOGICKÁ KOMUNIKACE

Elevator speech

Základní pojmy

IRF struktura

Dialogické vyučování

Aktivní naslouchání

ELEVATOR SPEECH

- **Prezentace ve výtahu** (anglicky *elevator pitch*, doslova „výtahový prodej“) je krátká souhrnná prezentace, která rychle a jednoduše představuje osobu, profesi, produkt, službu, organizaci nebo událost, společně s jejich hodnotovou propozicí.
- Tento způsob prezentace je oblíbený především u osob, které často potřebují rychle předávat důležité myšlenky

PŮVOD NÁZVU

- Pojmenování „prezentace ve výtahu“ vychází z předpokladu, že by **myšlenku** v takto shrnuté podobě **mělo být možné představit spouštějícímu během cesty výtahem, tedy přibližně za dobu třiceti sekund až dvou minut.**
- Motivací je možnost náhodného setkání s významnou osobou při cestě výtahem a s tím spojená **příležitost v krátkém čase tuto osobu zaujmout a získat** ji pro svou myšlenku.
- **V případě úspěchu pak může konverzace pokračovat** i po opuštění výtahu nebo vyústit ve výměnu vizitek či naplánování schůzky.

NACHYSTEJTE SI PO SKUPINKÁCH ELEVATOR SPEECH

<https://www.youtube.com/watch?v=xz7jcyjBgyqA>

https://www.youtube.com/watch?v=OH29_gQLLsg

<http://www.cvprofi.cz/umeni-prezentace-jak-vybrousit-svuj-elevator-speech/>

<https://martinakolackova.cz/elevator-pitch-aneb-co-ma-spolecneho-vase-prezentace-s-vytahem/>

ZADÁNÍ ÚKOLU 1

- Četba
- Výstup z četby:
- <https://is.muni.cz/auth/el/ped/jaro2022/SZ6012/ode/?predmet=1359367>

Výstup z četby odevzdávárna:

<https://is.muni.cz/auth/el/ped/jaro2022/SZ6012/index.qwarp?prejit=8356490>

1c) Písemná zpětná vazba k videovýkladům - diskuzní fóra

Co dělat v diskuzním fóru?

1) Zvolte diskuzní fórum své seminární skupiny.

2) Zvolte si z pěti skupin (označených jako VIDEO 01 - 05) tu, kterou máte přidělenou v Rozpisu témat.

3) Ve skupině VIDEO 01 - 05 si vzájemně komentujete zpracované video výklady.

Postup je následující:

- Povinné je prohlédnout si videa, která jsou označena stejnou diskuzní skupinou ve fóru (to označení je VIDEO 01 - VIDEO 05).
- Příklad: Vyberu si téma Komunikační pravidla (pro učitele i žáka), natočím video, vidím, že stejnou skupinu VIDEO 01 mají ještě tato témata: Pedagogická komunikace a výuková komunikace, Pedagogická komunikace a interakční styl učitele a Komunikace verbální. Tato videa si prohlédnu a v připraveném diskuzním fóru, které je označené jako VIDEO 01, napíši ke každému videu zpětnou vazbu na 3 řádky.

Co zpětná vazba obsahuje?

- Co je silnou stránkou prezentujícího na videu
- jakým způsobem vede komunikaci při video výkladu
- co mi pomáhalo se soustředit a rozumět výkladu
- co bych doporučil/a zlepšit.

Přečtěte si pak zpětnou vazbu od kolegů na vaše video a následně sepište písemnou sebereflexi (Instrukce k sebereflexi komunikačního výstupu). Vložte ji do odevzdávnice.

Můžete využít kritéria pro splnění video výkladu zde:

Video výklad kritérium

Domů 🏠

MOJE APLIKACE

Pošta

Kalendář

Učitel

Školitel

Publikace

Komunita

ZADÁNÍ ÚKOLU

- Zapište se k jednomu z témat
- Natočte videovýklad na toto téma a vložte do odevzdávnice
- Prohlédněte si videovýklad Vaší skupiny (VIDEO 01 – 05) a vypracujte zpětnou vazbu
- Přečtěte si ostatní reflexe a vytvořte sebereflexi vlastního videovýkladu a vložte do odevzdávnice
Sebereflexe

UKÁZKA VIDEOVÝKLADU

- Neverbální komunikace

https://www.youtube.com/watch?v=bCIW_it-RIU

- Struktura prezentace

<https://www.youtube.com/watch?v=nH2ifHdPI8s>

<https://www.youtube.com/watch?v=WhDWPY3ni6c>

<https://www.youtube.com/watch?v=HYK2ko2yHKY>

<https://www.youtube.com/watch?v=eJsY40aSuEo>

- <https://www.youtube.com/watch?v=oTv4mWT4Ek8&t=1s>

- <https://www.youtube.com/watch?v=PHL5MUZYvHc>

ZÁKLADNÍ POJMY

○ Sociální interakce

- vzájemné aktivní působení, ovlivňování jedinců, skupin a prostředí

○ Pedagogická interakce

- vzájemné působení dvou nebo více subjektů v průběhu výchovně vzdělávacího procesu

○ Sociální komunikace

- sdělování, tj. výměna informací

○ Pedagogická komunikace

- Vzájemná výměna informací mezi účastníky výchovně vzdělávacího procesu, která slouží výukovým cílům

○ Výuková komunikace probíhá výhradně mezi učitelem a žákem a to jen v průběhu vyučovací hodiny

ZÁKLADNÍ POJMY

pedagogická komunikace

je zaměřena na výchovně vzdělávací proces, ve kterém si všímá výměny informací mezi přednášejícím a posluchačem (vychovatelem a vychovávaným) při naplňování výchovně vzdělávacích cílů

X

výuková komunikace

výměna informací mezi učitelem a žáky v rámci vyučovací jednotky

ZNAKY PEDAGOGICKÉ KOMUNIKACE

- uskutečňuje se prostřednictvím verbálních a neverbálních projevů jako sled komunikačních aktů a situací.
- je řízena učitelem a má specifická pravidla, vymezující roli a pravomoc komunikačních partnerů.
- vytváří konkrétní psychosociální klima ve třídě a je tímto klimatem i ovlivňována.

ZNAKY PEDAGOGICKÉ KOMUNIKACE II.

- má jednoznačně vymezeny sociální role účastníků a dohodnutá komunikační pravidla
- bývá předem jasno a v učebním projektu vymezeno:
 - kdo s kým bude komunikovat (prvky komunikace),
 - kdo bude iniciátorem komunikace,
 - jakým směrem půjde informace k jednotlivým komunikujícím (jednosměrně, obousměrně, se zpětnou vazbou...),
 - jaká bude frekvence a rozsah komunikace,
 - jaký bude obsah komunikace.

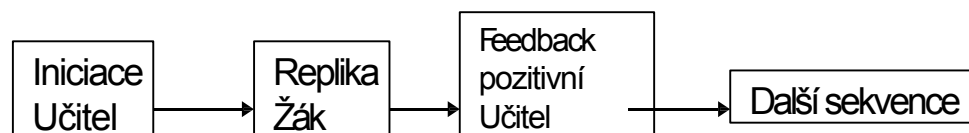

FUNKCE PEDAGOGICKÉ KOMUNIKACE

- prezentace obsahu vzdělávání
- naplňování cílů výchovy a vzdělávání
- řízení třídy
- utváření vztahů mezi učitelem a žáky či mezi žáky vzájemně
- utváření klimatu ve třídě

IRF STRUKTURA

IRF struktura bývá označována jako základ dialogického vyučování. Její název je odvozen z počátečních písmen složek:

Iniciale – Replika – Feedback.

Jedná se o rozhovor mezi učitelem a žákem, učitel tento rozhovor započne otázkou, na kterou žák odpoví a učitel žakovu odpověď zhodnotí, čímž dialog ukončí.

Aktivita: Had IRF struktur

DIALOGICKÉ VYUČOVÁNÍ

- <https://www.youtube.com/watch?v=lqFIhlf9ffE>
- Takové vyučování(komunikace) při němž dochází ke stimulaci aktivity žáků, podněcování jejich myšlení a prohlubování jejich porozumění.
- Řeč působí jako nástroj intelektového rozvoje
- Pro efektivní komunikaci je nutná změna mocenských vztahů, třída se stává učební komunitou, žáci si vzájemně pomáhají

DISKUSE

- Strukturovaná výměna myšlenek mezi učitelem a žáky
- Obě strany mohou klást otázky, reagovat na otázky i volně komentovat promluvy ostatních
- Cílem je sdílet informace, generovat nápady, stanoviska
- V diskusi musí být obsažena reaktivita mezi žáky
- *Aktivita: zahajte diskusi v semináři na nějaké aktuální téma*

DIALOG S LEŠENÍM

- Komunikační forma, v níž učitel klade žákům kognitivně náročné otázky a zároveň jim poskytuje logická vodítka
- Podmínky:
 - žáci mají možnost ovlivňovat průběh
 - přiměřenost úlohy(stavět na dovednostech)
 - postupná podpora(strukturování)
 - sdílená odpovědnost(učitel pomocník)
 - postupně utlumována role učitele
 - jasný cíl směřování
 - *Aktivita: Pokuste se o dialog s lešením týkající se vašeho oboru*

5 PRINCIPŮ DIALOGICKÉHO VYUČOVÁNÍ:

- kolektivnost
- reciprocita
- podpůrnost
- kumulativnost
- účelnost

VZTAHOVÁ ROVINA VE VÝUKOVÉ KOMUNIKACI

- Interakční styl učitele
- Moc ve školní třídě
- Vztahy mezi žáky

- *Aktivita: Pokuste se ve skupinách dohodnout na souboru pravidel týkajících se vztahové stránky komunikace ve škole*

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA

- Naslouchat projevu žáka
- Snažit se vcítit
- Akceptovat situaci
- Reagovat pozitivně
- Nezesměšňovat
- Reagovat s humorem
- Nebýt pro žáka uzavřený
- Využívat komunikačních her vedoucích k větší otevřenosti

<https://cedu.cz/hra/napis-a-zahod>

AKTIVNÍ NASLOUCHÁNÍ - ZÁSADY

- Cíl je hledání řešení, důvěra ve schopnosti žáků
- Učitel musí umět přijmout pocity žáků
- U. musí chápat, že pocity jsou pomíjivé, dočasné
- U. musí chtít pomoci a udělá si na to čas
- U. musí mít nadhled, nenechat se unést
- U. si musí uvědomit, že žáci se jen zřídka dokáží okamžitě svěřit
- U. musí respektovat soukromí žáka

KOMUNIKACE S ŽÁKY_ PROČ SE NEDAŘÍ POMOCI S PROBLÉMY

- Není vůbec schopen zachytit sdělení
- Neví jak reagovat
- Reaguje nevhodně(komunikační bloky): nařizování, varování, moralizování,rady, kázání, odsuzování, nálepky, analyzování, chvála, hodnocení, uklidňování, litování, křížový výslech, stáhnutí se, sarkasmus

CO USNADNÍ KOMUNIKACI

1. Pasivní naslouchání – podporuje žáky v tom, aby mluvili, ale nemůže uspokojit jeho potřebu interakce. Ticho do určité míry potvrdí přijetí, je dobré, když je třeba nepřerušovat.
2. Potvrzení příjmu – reakce, které potvrzují, že učitel naslouchá, nejsou potvrzením toho, že učitel porozuměl.
3. Pootevření dveří, pozvání k rozhovoru – ukazuje to, že učitel chce poslouchat.
4. Aktivní naslouchání – dává zažít, že myšlenky žáka jsou respektovány, podporuje další komunikaci, mírní pocity, poskytuje uvolnění. Pomáhá určit, co je hlubším problémem. Mezi učitelem a žákem vzniká vztah.

- Výzkum dialogického vyučování:
- <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1096902795-studio-6/219411010110712/>

- Mareš, J. & Křivohlavý, J. (1995) Komunikace ve škole.
- Gavora, P. (2005) Učitel a žáci v komunikaci.
- Nelešovská, A. (2005) Pedagogická komunikace v teorii a praxi: význam komunikace, vztah učitele k žákovi, komunikace ve škole, ukázky. Vydání 1. Praha: Grada.
- Šedřová, K., Švaříček, R. & Šalamounová, Z. (2012) Komunikace ve školní třídě. Vyd. 1. Praha: Portál.

